

Samenvatting van het proefschrift Sanna Mulder

"Studies on screening and surveillance for colorectal cancer"

Promotiedatum: 10 december 2010
Universiteit: Erasmus Universiteit
Rotterdam

Promotor:
Prof. dr. E.J. Kuipers

Co-promotores:
Dr. R.J.Th. Ouwendijk
Dr. M.E. van Leerdam

Op dit moment staat de darmkankerscreening in de belangstelling, niet alleen in Nederland, maar ook wereldwijd. De introductie van een screeningsprogramma brengt behoudens patiënt-gerelateerde aspecten ook organisatorische aandachtspunten met zich mee, zoals de toename van surveillance endoscopieën ten gevolge van de screening en de beperkte endoscopie capaciteit in Nederland. Het doel van dit proefschrift was om verschillende aspecten van de screening en follow-up van niet-erfelijk colorectaal carcinoom (CRC) en poliepen in kaart te brengen.

Enkele screeningsmethoden zijn onderzocht. In een database studie werd gekeken naar het voorkomen van proximale CRCs in mannen en vrouwen en de mogelijke opbrengst van een sigmoidoscopie screeningsprogramma. Het bleek dat bij mensen boven de 65 jaar, met name bij vrouwen, meer proximale CRCs gemist zouden worden, vergeleken met mensen jonger dan 65 jaar. Bij mensen ouder dan 65 jaar zou een colonoscopie moeten worden overwogen. Verder is de toepassing van de faecale tumormarker pyruvaat kinase isoenzyme type M2 (TuM2-PK) onderzocht. Deze tumormarker zou sterk kankerspecifiek zijn, hetgeen een goede aanvulling zou kunnen zijn op de FOBT testen. De tumorspecificiteit van TuM2-PK kon echter niet worden aangetoond aangezien veel testen ook positief waren bij IBD patiënten en er dus geen toegevoegde waarde bestaat van de TuM2-PK test.

Verder hebben we de naleving van de huidige richtlijnen voor follow-up na poliepectomie onderzocht middels een landelijke enquête onder MDL artsen en een studie op basis van de Endobase database. Het merendeel van de patiënten onderging geen adequate follow-up: Enerzijds was er sprake van overbehandeling aangezien veel MDL-artsen een te kort follow-up interval adviseren en de mate van dysplasie en de grootte van de adenomen meenemen in hun advies. Ook onderging een derde van de patiënten met hyperplastische poliepen een follow-up endoscopie. Anderzijds is er sprake

van onderbehandeling aangezien ruim een derde van de patiënten geen surveillance endoscopie onderging.

Tevens is gekeken naar het voorkomen van en risicofactoren voor synchrone en metachrone CRCs en de consequenties voor de follow-up van hoog-risico patiënten. Het voorkomen van een synchrone CRC is de grootste risicofactor voor het optreden van metachrone CRCs tijdens follow-up. Het merendeel van de metachrone tumoren werd in de eerste 3 jaar na de diagnose gedetecteerd. Overwogen moet worden om mensen met een synchrone darmtumor een aangepast surveillance traject aan te bieden. ◀